

Verksamhetsberättelse 2023

Domareförbundets huvudsakliga arbete har varit att företräda svenska domare i angelägenheter som rör domstolar och domare.

Förbundet är medlem i IAJ, det internationella domareförbundet och ingår därmed också i EAJ, det europeiska domareförbundet. Sveriges domareförbund är också medlem i AEAJ, det europeiska förvaltningsdomareförbundet.

Styrelsearbetet

Styrelsens sammansättning har under året varit följande.

Ordinarie ledamöter

Hanna Werth, ordförande

Magdalena Hägg Bergvall, vice ordförande

Thomas Bull

Stefan Reimer

Elin Carbell-Brunner (del av året)

Jacob Heister

Karin Johnsson Rydh

Johan Nordgren, kassör

Anna-Maria Persson

Christoffer Stanek

Martin Sunnqvist

Carin Westerlund, sekreterare

Olof Hellström

Suppleanter

Mikael Forsgren

Jon Karlsson

Dina Gutrad

Fredrik Nydén

Mats Sjösten

Hans Wikner

Marie Gergy

Styrelsen har under verksamhetsåret 2023 haft styrelsemöten och möten i ett arbetsutskott som bestått av ordförande, vice ordförande, kassör och sekreterare tillsammans med Elin Carbell Brunner, Mikael Forsgren och Jacob Heister. Arbetsutskottets syfte har främst varit att förbereda styrelsemöten.

Huvudsaklig verksamhet

Domareförbundets huvudsakliga verksamhet består i att företräda Sveriges domare i lagstiftnings- och rättskipningsfrågor och att i övrigt bevaka frågor av betydelse för den dömande verksamheten.

Arbetet sker bland annat genom att förbundet svarar på ett stort antal remisser. De remisser som styrelsen har besvarat finns på Domareförbundets hemsida.

Domareförbundets vice ordförande Magdalena Hägg Bergvall har under året deltagit som expert i den statliga utredningen *Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende*, som lämnade sitt betänkande i mars 2023.

Domareförbundets relation med Domstolsverket är viktig för att kunna ha möjlighet att påverka domarnas situation. Att Domstolsverket ska se förbundet som en part som företräder domare är ett mål som förbundets styrelse har arbetat med under en längre tid. Som ett led i detta arbete har Domareförbundet möten med Domstolsverket ungefär en gång om året. Vid årets möte diskuterades domaryrkets attraktivitet, domstolarnas ekonomi, implementeringen av det uppdaterade dokumentet om God Domarsed och hur vi kan sprida kunskap om rättsstatens principer.

På Domareförbundets initiativ hölls ett möte mellan företrädare för förbundet och justitieminister Gunnar Strömmer i maj 2023. Vid mötet behandlades främst frågorna om domares självständighet och domaryrkets attraktivitet. I samband med detta lyfte vi särskilt domares arbetsvillkor och det interna oberoendet.

Under 2023 undertecknade ett stort antal domare ett upprop gällande domares arbetsvillkor. Initiativtagarna till uppropet bjöds i juni 2023 in till ett möte med justitieministern och

representanter från Domstolsverket. Vi från Domareförbundet och fackförbundet Akavia närvarade som observatörer på mötet.

Domareförbundets styrelse har under året arbetat med att synas i debatten, både externt och internt. I början av året skrev förbundet en debattartikel om vikten av att politiker inte kritiserar domare/domar/domstolar som fick stor uppmärksamhet. Förbundet har också skrivit en debattartikel angående att nämndemännen nomineras av de politiska partierna. Förbundet har deltagit i radioprogram rörande nämndemännens oberoende och domares arbetssituation. Förbundet har arbetat aktivt för att hålla hemsidan och Facebooksidan aktuella med inlägg om händelser som rör förbundets kärnfrågor. Under 2023 har förbundet även gett ut digitala nyhetsbrev.

Internationell verksamhet

IAJ, EAJ och AEAJ

AEAJ:s årsmöte hölls i Versailles i maj 2023. Ett aktuellt ämne som diskuterades på mötet var yttrandefrihet för domare, vilken tyvärr inskränks i många europeiska länder.

AEAJ:s arbetsgrupp om skattefrågor höll även ett möte i Stockholm i juni 2023.

EAJ:s årsmöte hölls i Aten i juni 2023. Vid mötet behandlades två rapporter om bland annat upprätthållandet av rättsstatens principer i EU och om ny EU-rättslig lagstiftning. Vidare diskuterades bland annat politiseringen av domare, något som är ett ökande problem i flera medlemsländer, samt situationen för domare i Ukraina.

IAJ:s årsmöte hölls i Taipei i september 2023. I samband med årsmötet hölls även möte i EAJ och i de fyra arbetsgrupperna. Vi skickade tre delegater till mötet och var därmed inte representerade i samtliga arbetsgrupper denna gång. Utöver arbetet i grupperna och vid mötet så delade man ut utmärkelsen IAJ Independence award. I år gick utmärkelsen till Anas Hmedi, ordförande i det tunisiska domareförbundet, som närvarade vid mötet trots hot från regimen om repressalier vid återkomsten till Tunisien; Azar Zarem, kvinnlig domare från Afghanistan som lever i exil efter talibanernas maktövertagande och det ungerska Judicial

Council som kämpar för domstolarnas oberoende trots ständiga påhopp mot både rådet och de individuella ledamöterna.

Nordiska samarbetet

I början av november anordnade det danska domareförbundet ett nordiskt möte för styrelseledamöter i de andra nordiska domareförbunden. Från Sverige deltog fyra ledamöter. På mötet diskuterades domareförbundens organisation och finansiering, rekrytering av kvalificerade domare, domarnas arbetsvillkor, säkerhetsfrågor och hur bekämpningen av gängkriminalitet påverkar domstolarnas arbete.

Domareetik

Domareförbundet har en viktig roll när det gäller frågor om domareetik. Förbundet har under en längre tid fört diskussioner med Domstolsverket angående förvaltningen och uppdateringen av de dokument som har tagits fram om god domarsed. Under 2020 gavs ett uppdrag om en sådan översyn till Anna Skarhed och Domareförbundet har deltagit i referensgruppen för hennes arbete. Översynen avslutades i början av 2023 och ett uppdaterat dokument presenterades under våren. Förbundet har varit delaktigt i att marknadsföra det nya dokumentet och har också arbetat för att samtalen kring god domarsed ska hållas levande på domstolarna.

Domareförbundet har även verkat för att domareetik ingår som ett led i domarutbildningen och andra utbildningsinsatser och deltar också aktivt i dessa.

Domarrollen

Under de senaste åren har det blivit tydligt att domaryrket måste bli mer attraktivt. Domareförbundets styrelse har diskuterat denna fråga och tog under 2023 i samarbete med en juriststudent fram en enkät rörande domares arbetsförhållanden som ska kunna användas som underlag vid vidare diskussioner med Domstolsverket och andra. Enkäten distribuerades till ordinarie domare i tingsrätt och förvaltningsrätt under hösten 2023 och hade en hög svarsfrekvens.

Representanter från Domareförbundet har även deltagit i ett forskningsprojekt om domares autonomi som fortsätter under 2024.

Internationellt

Costa Rica

Domareförbundets ordförande Hanna Werh var inbjuden till en konferens för domare i Centralamerika med titeln ”Gemensamt försvar av rättsväsendets oberoende och yttrandefrihet”.

EU-kommissionen

Under året har Domareförbundet deltagit i möten med kommissionen avseende utvecklingen av rättsstatsfrågor i Sverige. EU-kommissionen ger varje år ut en rapport om utvecklingen av rättsstatsprinciperna i EU med rekommendationer till varje land.

Övrigt

Förbundet har under 2023 bytt symbol till den som syns i huvudet till denna verksamhetsberättelse. Den uppslagna boken symboliserar lagen, som domaren tillämpar. Justitias svärd och balansvåg symboliserar beslutsmakten och de avvägningar som domaren ska göra. Balansvågen balanserar på svärdets spets, något som kan beskrivas som att rättvisans vågskålar balanserar på spetsen av lagens svärd. Längst ned finns två lagerblad, som syftar på den juridiska lärdomen och kunskapen. Dessa blad visar också att Domareförbundet är en del av Internationella Domareförbundet och Europeiska Domareförbundet, som har en lagerkrans i sin symbol.

Ekonomi

Domareförbundet får anslag från Domstolsverket för avgifterna för medlemskap i International Association of Judges (IAJ) och Association of European Administrative Judges (AEAJ) och för resor till dessa organisationers årsmöten. I övrigt finansieras Domareförbundet endast genom medlemsavgifter. Förbundet har numera ca 450 medlemmar. Förutom avgifterna till de internationella förbunden, består Domareförbundets kostnader främst av resekostnader. Förbundet är vid god kassa.

Malmö den 21 mars 2024

Styrelsen genom

Hanna Werth